Skatteverket

Datum
2026-11-06

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

Konsekvensutredning avseende förslag till Skatteverkets allmänna råd om vägavgiftsplikt enligt lagen om vägavgift för vissa tunga fordon

1 Beskrivning av problemet och syftet med förslaget

Skatteverket har tagit fram förslag till nya allmänna råd om vägavgiftsplikt enligt lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon, LVA. Förslaget är anpassat till de lagändringar som trädde i kraft den 25 mars 2025 och de lagändringar som träder i kraft den 26 mars 2027. Förslaget har även anpassats till de bestämmelser i LVA som innebär att fordonskombinationens sammanlagda totalvikt kan ha betydelse för vägavgiftsplikten, exempelvis i de fall lastbilen har en draganordning som möjliggör större lastkapacitet.

1.1 Bakgrund

Sverige är sedan den 1 januari 1998 anslutet till ett samarbete i form av ett gemensamt uttag av vägavgifter för tunga godstransporter vid användandet av vissa vägar, det så kallade eurovinjettsamarbetet. Detta innebär att om vägavgift har betalats i ett anslutet land får fordonet användas på avgiftsbelagda vägar inom samarbetet. I dagsläget deltar Sverige och Luxemburg i samarbetet.

Det EU-direktiv[1] som reglerar uttag av vägavgifter ändrades i februari 2022. Ändringarna innebär bl.a. att vägavgiften differentieras utifrån koldioxidutsläpp och att avgiftsplikten utvidgas till fler fordon. Avtalsparterna inom vägavgiftssamarbetet har kommit överens om att anpassa vägavgiften till de beslutade ändringarna i EU-direktivet.

I LVA finns bestämmelser om vilka fordon som är vägavgiftspliktiga. För ett fordon som är eller bör vara registrerat i det svenska vägtrafikregistret och som inte är avställt eller tillfälligt registrerat betalas vägavgift för rätten att använda det svenska vägnätet (5 § första stycket LVA).

Fram till den 24 mars 2025 gällde avgiftsplikt för motorfordon eller ledad motorfordonskombination med en totalvikt på minst 12 000 kg om fordonet var avsett uteslutande för godstransport på väg. Den 25 mars 2025 ändrades bestämmelsen till att i stället omfatta fordon som är avsedda för eller används för godstransport på väg, kravet på *uteslutande* togs följaktligen bort.

Genom ytterligare en lagändring som träder i kraft den 26 mars 2027 omfattas fler fordonskombinationer och viktgränsen sänks från 12 000 kg till 3 500 kg. Avgiftsplikten kommer därmed att gälla för följande fordon och fordonskombinationer, förutsatt att

[1] Europaparlamentet och rådets direktiv 1999/62/EG av den 17 juni 1999 om avgifter för fordon för användningen av väginfrastrukturer.

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

fordonet är avsett för eller används för godstransport på väg.

- Motorfordon med totalvikt >3 500 kg.
- Motorfordonskombination med motorfordon med totalvikt >3 500 kg.
- Motorfordonskombination med motorfordon med en totalvikt <eller = 3 500 kg med anordning för påhängsvagn och motorfordonskombinationens totalvikt >3 500 kg (jfr 5 § andra och tredje stycket LVA).

1.2 Aktuellt problem och vilken förändring som eftersträvas

Från den 26 mars 2027 gäller vägavgiftsplikten för den utvidgade kretsen av fordon, dvs. även för fordon som väger under 12 000 kg.

Skatteverket har tidigare meddelat allmänna råd om vägavgiftsplikt enligt LVA (SKV A 2005:23) avseende tolkningen av rekvisitet ”uteslutande för godstransport på väg” samt tillhörande meddelande om vägavgiftsplikt enligt LVA (SKV M 2005:19) med information om bakgrunden till de allmänna råden och kommentarer till dessa. De karosserikoder som används för att identifiera lastbilar som inte uteslutande är avsedda för godstransport på väg redovisas i meddelandet.

Enligt uppgift från Transportstyrelsen finns det motorfordon som är registrerade som lastbilar men som inte är inrättade för godstransport. För att särskilja dessa lastbilar används olika karosserikoder i vägtrafikregistret. Flera av de karosserikoder som anges i SKV M 2005:19 används inte längre eller har ersatts av andra koder. De befintliga allmänna råden och det tillhörande meddelandet är därmed inte längre fullt ut anpassade till uppgifterna i vägtrafikregistret. Samtidigt utvidgas vägavgiftsplikten den 26 mars 2027 till att omfatta en större krets av fordon. Det finns därför behov av att se över den befintliga vägledningen.

Skatteverket behöver meddela nya allmänna råd för att tydliggöra vilka fordon som inte bör anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg och därmed inte omfattas av vägavgiftsplikt. Skatteverkets förslag till nya allmänna råd föreslås tillämpas från och med den 26 mars 2027.

Det befintliga meddelandet innehåller i huvudsak uppgifter om karosserikoder som används för att identifiera fordon som inte är avsedda för godstransport. Eftersom sådana karosserikoder ändras över tid bedömer Skatteverket att vägledningen bör utformas med utgångspunkt i fordonens konstruktion, utrustning och användningsområde, i stället för specifika karosserikoder. I förslaget till nya allmänna råden anges därför direkt vilka lastbilar som inte bör anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg. Mot den bakgrunden bedömer Skatteverket att något nytt meddelande inte behövs.

Nuvarande allmänna råd tar inte hänsyn till huruvida en lastbil är utrustad med draganordning. Av förarbetena framgår att en lastbil med draganordning, i kombination med en släpvagn, kan ha en väsentligt högre sammanlagd totalvikt än lastbilen ensam (jfr prop. 1997/98:12 s. 47).

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

Förekomsten av draganordning kan därför ha betydelse vid bedömningen av om en lastbil ska anses vara avsedd för eller användas för godstransport på väg och därmed omfattas av vägavgiftsplikt.

1.3 Vilka konsekvenser som uppstår om ingen åtgärd vidtas

Nuvarande allmänna råd med tillhörande meddelande är överspelade och kan inte tillämpas fullt ut. Dessutom kan de nuvarande allmänna råden inte tillämpas för fordon med en totalvikt som överstiger 3 500 kg men inte 12 000 kg eller för fordon med en totalvikt på högst 3 500 kg med anordning för påhängsvagn, det vill säga de fordon som blir vägavgiftspliktiga den 26 mars 2027.

Nuvarande allmänna råd ger inte heller vägledning om vilken betydelse förekomsten av draganordning ska ha vid bedömningen av om ett fordon är avsett för eller används för godstransport på väg.

Om Skatteverket inte meddelar nya allmänna råd finns det risk för en mindre enhetlig tillämpning av bestämmelserna om vilka fordon som ska anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg. Det kan leda till osäkerhet för såväl fordonsägare som Transportstyrelsen.

1.4 Alternativa lösningar

Nedan följer de olika alternativ som finns för att uppnå förändringen och de fördelar respektive nackdelar som bedöms finnas med dessa.

1.4.1 Ställningstagande

Ett ställningstagande kan användas när det finns behov av att redovisa Skatteverkets bedömning av en rättslig fråga för en vidare krets. I detta fall skulle ett ställningstagande ge vägledning till fordonsägare och andra berörda om vilka fordon som inte anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg.

Ett ställningstagande är däremot inte avsett för generella rekommendationer om hur en författning bör tillämpas. Mot denna bakgrund bedöms ett ställningstagande vara mindre lämpligt än allmänna råd.

1.4.2 Föreskrift

Skatteverket har föreskriftsrätt avseende påföring, uppbörd samt att Transportstyrelsen i vägtrafikregistret ska föra in de särskilda uppgifter som behövs för påföring eller uppbörd av vägavgift (3 § och 9 § förordning (1997:1140) om vägavgift för vissa tunga fordon).

Den aktuella frågan gäller hur rekvisitet att ett fordon ska vara avsett för eller användas för godstransport på väg bör tillämpas och därmed vilka fordon som inte omfattas av vägavgiftsplikten. Skatteverket saknar föreskriftsrätt i denna fråga. En föreskrift bedöms därför inte vara ett möjligt alternativ.

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

1.4.3 Allmänna råd

Allmänna råd är sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende, 1 § författningssamlingsförordningen (1976:725).

Med allmänna råd avses sådana rekommendationer som tar sikte på tillämpningen av en författning. Allmänna råd är alltid en tolkning av en författning och inte av exempelvis ett förarbetsuttalande eller ett uttalande i ett rättsfall.

Genom att upprätta den slutliga produkten som allmänna råd får fordonsägare, Transportstyrelsen och berörda branschorganisationer vägledning om hur bestämmelserna bör tillämpas och förståelse för vilka fordon som inte är avsedda för eller används för godstransport. Allmänna råd är den etablerade formen för generella rekommendationer om hur en författning bör tillämpas och är särskilt lämpade när det finns behov av en enhetlig tillämpning hos flera aktörer.

Allmänna råd är endast en rekommendation och därmed inte bindande.

1.5 Det alternativ som bedöms lämpligast och skäl till det

Allmänna råd bedöms vara det lämpligaste alternativet eftersom frågan gäller hur ett rekvisit i LVA bör tillämpas generellt. Råden tydliggör vilka lastbilar som enligt Skatteverkets bedömning inte bör anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg. De bidrar därmed till en mer enhetlig och förutsebar tillämpning för fordonsägare, Transportstyrelsen och berörda branschorganisationer.

Förslaget har tagits fram i dialog med Transportstyrelsen för att säkerställa att de allmänna råden är praktiskt tillämpbara.

2 Förslaget

Förslaget behåller i huvudsak den nuvarande inriktningen att lastbilar som genom sin konstruktion, utrustning och användningsområde har ett annat ändamål än godstransport på väg inte bör omfattas av vägavgiftsplikt. Detta gäller chassier och lastbilar med inredning för bostad, butik, kontor, sjukvård eller verkstad. Det gäller även bärgningsfordon samt lastbilar utrustade med arbetsplattform eller stege.

För att anpassa förslaget till beskrivningar av karosserier som finns i den EU-lagstiftning[2] som Transportstyrelsen följer vid registrering av fordon anser Skatteverket att följande lastbilar inte bör anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg:

[2] Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2018/858 av den 30 maj 2018 om godkännande av och marknadskontroll över motorfordon och släpfordon till dessa fordon samt av system, komponenter och separata tekniska enheter som är avsedda för sådana fordon, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2007 och (EG) nr 595/2009 samt om upphävande av direktiv 2007/46/EG.

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

- fordon för detaljhandel eller förevisning,
- stegbil samt
- fordon med lyftplattform.

EG-mobilkranar är specialfordon som enligt samma EU-lagstiftning inte är utrustade för godstransport. De bör därför inte anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg.

Mot bakgrund av den utvidgade vägavgiftsplikten från och med 26 mars 2027 har förslaget till allmänna råd kompletterats med ytterligare viktgränser baserade på fordonens lastkapacitet. Om en lastbils tillåtna lastvikt utgör en begränsad andel av totalvikten bör lastbilen inte anses vara avsedd för eller användas för godstransport på väg.

Nuvarande allmänna råd ger inte tillräcklig vägledning om vilken betydelse förekomsten av draganordning ska ha. I förslaget förtydligas därför att de allmänna råden inte är tillämpliga på lastbilar utrustade med draganordning i form av bygel eller vändskiva. Sådana lastbilar kan, tillsammans med en släpvagn, ha en betydligt större lastkapacitet än vad som framgår av lastbilens egen totalvikt och bör anses vara avsedda för eller användas för godstransport på väg. Lastbilar som är inrättade för bärgning och lastbilar som utgör EG-mobilkranar anses dock inte vara avsedda för eller användas för godstransport på väg oavsett vilken typ av draganordning de är utrustade med.

Lastbilar med husvagn eller tältvagn är undantagna i de nuvarande allmänna råden. Eftersom karosserikoderna för dessa inte längre används av Transportstyrelsen vid nyregistreringar och det inte heller finns några sådana lastbilar registrerade i vägtrafikregistret tas dessa inte med i förslaget.

3 Analys av förslaget

Nedan analyseras förslagets konsekvenser.

3.1 Vilka som berörs av regleringen

Förslaget till allmänna råd berör främst ägare av lastbilar vars vägavgiftsplikt behöver bedömas. Förslaget berör även Transportstyrelsen, som beslutar om vägavgift för Skatteverkets räkning, samt Skatteverket och berörda branschorganisationer. Genom den utvidgade vägavgiftsplikten uppskattas ytterligare 7 000–8 000 fordon bli berörda av LVA. Endast en mindre del av dessa fordon kommer att omfattas av de situationer som behandlas i förslaget till allmänna råd. Förtydligandet avseende draganordning kan innebära att vissa lastbilar som omfattas av nuvarande allmänna råd faller utanför förslagets tillämpningsområde. Enligt uppgifter från Transportstyrelsen berörs 112 av 3 850 lastbilar vilket motsvarar mindre än 3 procent.

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

3.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter för staten, kommuner, regioner, företag och andra enskilda

Förslaget till allmänna råd innebär ökad tydlighet för fordonsägare och andra berörda aktörer vid bedömningen av om ett fordon omfattas av vägavgiftsplikt. Några kostnader till följd av förslaget har inte identifierats.

3.3 Beskrivning och beräkning av andra relevanta konsekvenser

Några andra relevanta konsekvenser har inte identifierats.

3.4 En redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Av förslaget till allmänna råd framgår vilka lastbilar som enligt Skatteverket inte bör vara avsedda för eller användas för godstransport på väg. Några nya skyldigheter eller administrativa krav införs inte. Förslaget är utformat som generella rekommendationer och omfattar vanliga och identifierbara kategorier av lastbilar. Förslaget avser inte att vara heltäckande. För lastbilar som inte omfattas av förslaget finns möjlighet att få frågan om vägavgiftsplikt prövad genom omprövning i det enskilda fallet. Förslaget bedöms därför inte medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som är nödvändigt för att uppnå syftet att skapa en tydlig och enhetlig tillämpning.

3.5 Tidpunkt för tillämpningen samt behov av informationsinsatser

De föreslagna allmänna råden ska tillämpas fr.o.m. den 26 mars 2027. De allmänna råden meddelas på sedvanligt sätt och information om dessa publiceras på Skatteverkets webbplats. Mot bakgrund av att de föreslagna allmänna råden innehåller ett förtydligande avseende betydelsen av draganordning kan det finnas behov av att lämna viss information till berörda aktörer inom ramen för ordinarie informationsinsatser. Några särskilda informationsinsatser bedöms därför inte vara nödvändiga.

3.6 En beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget eller beslutet kan utvärderas.

Skatteverket förvaltar publicerade allmänna råd. Det innebär att Skatteverket löpande följer upp tillämpningen av de allmänna råden, bl.a. genom dialog med Transportstyrelsen.

3.7 Kommuner och regioner

Förslaget bedöms inte påverka den kommunala självstyrelsen och bedöms inte heller ha någon annan påverkan på kommunerna och regionerna.

Helen Jacobsson
010-572 38 11
helen.jacobsson@skatteverket.se

4 Regleringens överensstämmelse med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

LVA har utformats med beaktande av Sveriges medlemskap i EU. Det avtal som reglerar eurovinjettsamarbetet, liksom de ändringar som har gjorts i avtalet, grundar sig på EU-lagstiftningen. Förslaget till allmänna råd avser tillämpningen av LVA och medför inga ytterligare krav utöver vad som följer av lagen. Förslaget bedöms därför vara förenligt med unionsrätten.